

Eveliina Olsson

Havainnot arjesta

Kuvataiteilija Tuija Arminen pohtii töissään jokapäiväisiä ilmiöitä ja mielikuvia

Lapset ovat taiteilija Tuija Arminen kestokuva-aiheita. Huoli lasten ja murrosikäisten kasvumahdollisuuksista on syntynyt oman kokemuksen kautta: Arminen toimii taiteilijan työnsä ohessa murrosikäisten ammattikoululaisten opettajana. Kotona on kaksi kouluikäistä lasta.



Helsinkiläinen kuvataiteilija *Tuija Arminen* aloitti työskentelyn Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan ja Jenny ja Antti Wihurin rahaston vierailevana taiteilijana epätavalliseen tapaan: heti tammikuun alussa hän pystytti näyttelyn vanhoista teoksistaan taiteiden tiedekunnan Galleria Valoon.

– Oli aika jännää aloittaa työskentely tällaisella pamauksella, Tuija Arminen nauraa. Näyttelyn pystyttäminen vieraaseen kaupunkiin sujui vailla paineita, vaikka Lapin-vierailun aikana syntyviä töitä olisikin mukava ollut saada esille vaikkapa vierailujakson päätteeksi.

Työskentelyn aloittamisen vanhojen töiden inventaariolla ja esillepanolla on selvästikin inspiroinut taiteilijaa. Se on sysännyt Arminen tehokkaaseen työvireeseen. Taiteiden tiedekunnan vierailevan taiteilijan työhuone pursuaa keskeneräisiä vedoksia, joita puupiirtäjä on ripustanut kuivumaan työhuoneeseen viritetyille pyykkinaruille. Tekeillä on lapsiaiheisia töitä sekä taiteilijalle tyypilliseen tapaan kuvia lähes tyhjiä huonetiloista.

Kaupunkeja ja suljettuja huonetiloja

Tuija Arminen on aina tehnyt puupiirroksia, jonka omaperäinen painojälki saa taiteilijan teokset näyttämään hivenen vanhoilta. Töiden aiheet ovat kuitenkin selvästi nykyaikaisia. Ne käsittelevät naistaiteelle tyypillisiä teemoja: jokapäiväistä elämää, arkeen liittyviä henkilökohtaisia havainnot ja mielikuvia sekä yksilöön kohdistettuja vaatimuksia. Silti leima ”naistaide” on Armisesta kiusallinen. Määre sysää naisten tekemän taiteen marginaaliin ja herättää kysymyksen, miksei valtaosaa maailman kuvataiteesta kutsuta miestaiteeksi.

Vaikka Tuija Arminen tekeekin lähes ainoastaan puupiirroksia, hän kuitenkin kieltää suhtautuvansa töittensä tekotekniikkaan tiukkapipoisesti. Puupiirros on hänelle itsemmaisun väline, mutta ei ehdoton tai ainoa mahdollinen taiteentekotekniikka. Taiteilija saattaa toisinaan maalata puupiirroksensa päälle tai yhdistää kaksiulotteisiin kuviin kolmiulotteisia elementtejä, kuten moottoreilla liikkuvia pahvisia kerrostaloja. Arminen työt ovat voimakkaita ja

Tuija Arminen

Jenny ja Antti Wihurin rahasto on yhteistyössä Lapin yliopiston kanssa ylläpitänyt vierailevien taiteilijoiden stipendiohjelmaa vuodesta 1995 alkaen. Vuosittain taiteiden tiedekunnan tiloissa työskentelee kolmen kuukauden pestillä kaksi taiteilijaa. Tuija Arminen on ohjelman 21. stipendiaatti.

Orimattilasta kotoisin oleva Tuija Arminen (s. 1968) valmistui kuvataiteen maisteriksi Kuvataideakatemiasta vuonna 1999. Taiteen maisteriksi hän valmistui Taideteollisen korkeakoulun taiteilijan pedagogisesta koulutusohjelmasta vuonna 2000.

Tuija Arminen teoksia on ollut esillä useissa yksityis- ja ryhmänäyttelyissä niin Suomessa kuin ulkomailla. Tänä vuonna taiteilijalla on Rovaniemen lisäksi näyttelyt Tampereella ja Helsingissä.

Arminen töitä on muun muassa Helsingin kaupungin, Nykyaikaisen museon Kiasman, Rovaniemen taidemuseon, Valtion taidemuseon ja Wihurin säätiön kokoelmissa. Arminen on taidegraafikoiden liiton ja Helsingin taiteilijaseuran jäsen.

Ulkoasu ja taitto: Niina Huuskonen
Valokuva: Arto Liiti



– Lapsena oleminen on aika rajua nyky-Suomessa, Arminen toteaa ja jatkaa, että muun muassa iltapäivälehdet ja televisio-ohjelmat luovat lapsille todellisuutta, jossa mikään ei ole enää pyhää. Myös

yhteiskunnan ja vanhempien välinpitämättömyys näkyy selvästi lasten ja nuorten käytöksessä sekä suhteessa ympäröivään maailmaan ja omaan tulevaisuuteen.

toisinaan rujonoloisia. Kooltaan ne ovat grafiikaksi poikkeuksellisen suuria ja muistuttavatkin tunnelmaltaan grafiikan sijaan maalauksia.

– Sana tyylikkyys ei sovi kuvamaan taidettani, taiteilija toteaa ironisesti.

Arminen toistuvia kuva-aiheita ovat kaupunkitilat, joita hän on piirtänyt opiskeluajoistaan lähtien. Korkeiden kerrostalojen juurelta löytyy useimmiten myös ihminen, joka tavalla tai toisella on jäänyt ympäristönsä vangiksi. Ulkotilojen lisäksi taiteilija kuvaa usein myös huoneita. Ne hän ymmärtää mielen tiloiksi.

– Huone toimii grafiikassani kulissina. Sen seinät rajavat kaiken ulkopuolisen pois ja asettavat kuvien maailmalta raamit. Huone on metafora pään sisäisille tapahtumille, Arminen kertoo.

Lapset taiteilijan töissä

Orimattilasta kotoisin oleva Tuija Arminen on asunut Helsingissä jo vuosia. Arminen vanhemmat ovat Karjalan evakkoja ja tarinat rajantakaisesta kotiseudusta ovat taiteilijalle lapsuudesta tuttuja.

Nykyisin Arminen perheeseen kuuluu taiteilijapuoliso *Anssi Törrönen* ja kaksi kouluikäistä lasta, *Ada* ja *Otso*. Vieirailevan taiteilijan pesti on tarkoittanut perheelle uutta elämäntilannetta: äiti on ollut paljon poissa kotoa, mikä on

varsinkin vanhemmalle, 11-vuotiaalle tyttärelle ollut vaikea paikka. Arminen on ratkaissut ikävaiongelman työskentelemällä Rovaniemellä maanantaista perjantaihin. Viikonloppuisin hän matkustaa kotiin.

Vaikka perheestä crossa oleminen on ollutkin välillä vaikeaa, on työskentely ilman arkisia velvoitteita ja huolia ollut samalla myös hedelmällistä.

– Olen pyrkinyt heräämään seitsemältä ja aloitan työt heti aikaisin aamulla. Lopetan päivän siinä yhdeksän maisa, hän sanoo. Pitkät työpäivät sopivat hyvin puupiirrosten tekemiseen, koska työskentelyyn kuuluu paljon aikaa vievää työvälineiden puhdistamista. Se syö helposti suuren osan normaalin mittaisesta työpäivästä.

– Olen tehnyt vuosia töitä säännöllisesti kahdeksasta neljään, mutta täytyy sanoa, että täällä Rovaniemellä mahdollinen, huomattavasti pidempi työpäivä on töiden etenemisen kannalta ihanteellista.

Taiteilijan työn ohella Tuija Arminen toimii lopputöiden ohjaajana ja tarkastajana muun muassa Lahden Ammattikorkeakoulussa ja Kuvataideakatemiassa. Lisäksi hän opettaa taide- ja kulttuuriaineita Espoon tekniikan ja kulttuurin oppilaitoksessa, jossa oppilaina ovat juuri peruskoulusta päässeet nuoret. Omien lasten kasvaminen ja murrosikäisten nuorten opettaminen on tuonut lapset uudella tavalla myös Arminen kuviin. Rovaniemelläkin on syntynyt lähes yksinomaan lapsiaiheisia puupiirroksia.

Taiteilijan lapsikuviin liittyy vahva yhteiskunnallinen ulottuvuus, huoli lapsista ja heidän kasvumahdollisuuksistaan.

– Lapsena oleminen on aika rajua nyky-Suomessa, Arminen toteaa ja jatkaa, että muun muassa iltapäivälehdet ja televisio-ohjelmat luovat lapsille todellisuutta, jossa mikään ei ole enää pyhää. Myös yhteiskunnan ja vanhempien välinpitämättömyys näkyy selvästi lasten ja nuorten käytöksessä sekä suhteessa ympäröivään maailmaan ja omaan tulevaisuuteen.

Apua yksinäisyyteen

Graafikot puurtavat taidettaan useimmiten omissa pajoissaan ja yhteistyötä kollegoiden kanssa tehdään harvoin. Tuija Arminen on hakenut apua ammatilliseen yksinäisyyteensä järjestämällä näyttelyitä yhdessä kahden muun puupiirtäjän, *Heli Kurunsaaren* ja *Minna Sarvanteen* kanssa. Naisilla on takana jo viisi yhteistä näyttelyä.

– On paljon kivempaa suunnitella näyttelyitä yhdessä, Arminen perustelee yhteistyötä. Viime aikoina naiset ovat kokeilleet myös kollektiivista taiteen tekemistä.

– Olen työstänyt piirrosta, jonka lähetin juuri Helille ja hän jatkaa sen tekemistä. Katsotaan nyt mitä siitä syntyy. Voi olla, että lopputulos ei tyydytä meistä ketään, mutta jotain uutta täytyy aina kehittää. ●